

Rozszczep podniebienia a fizjoterapia – to musisz wiedzieć!

Terapia manualna i fizjoterapia u osób z rozszczepem – co warto wiedzieć

Nie istnieje jedna uniwersalna metoda terapii i rehabilitacji dla osób z rozszczepem wargi i/lub podniebienia. Proces pracy terapeutycznej powinien być dopasowany indywidualnie. Znaczenie mają wiek pacjenta, rodzaj i rozległość rozszczepu, stan blizn pooperacyjnych oraz obecność innych trudności współistniejących, takich jak wady genetyczne, problemy neurologiczne czy opóźnienia w rozwoju ruchowym i czuciowym.

Kiedy można rozpocząć terapię

Pracę z dzieckiem można rozpocząć już przed planowaną operacją. Wczesne przygotowanie tkanek może poprawić ich ukrwienie i elastyczność, zmniejszyć napięcia kompensacyjne w obrębie czaszki i szyi oraz pozytywnie wpłynąć na gojenie po zabiegu. U części pacjentów ten etap okazuje się kluczowy dla ograniczenia powikłań i lepszej rekonwalescencji.

Również bezpośrednio po operacji możliwe jest wdrożenie terapii wspomagającej regenerację. Na tym etapie szczególne znaczenie ma praca ukierunkowana na redukcję obrzęków, stymulację układu limfatycznego oraz wspieranie prawidłowego procesu gojenia tkanek. Celem terapii jest także bieżące monitorowanie i eliminowanie ewentualnych nieprawidłowości w obrębie operowanego obszaru. Zakres działań powinien być indywidualnie dobrany przez specjalistę znającego specyfikę pacjentów z rozszczepem.

Czy terapia jest zawsze konieczna

Zdarzają się sytuacje, w których dziecko przeszło operację bez dodatkowej terapii i funkcjonuje prawidłowo. Organizm, szczególnie we wczesnym wieku, potrafi skutecznie kompensować zaburzenia napięcia i przenosić je w inne obszary. Może to sprawiać wrażenie, że wszystko rozwija się prawidłowo.

W praktyce jednak bywa, że objawy pojawiają się dopiero po wielu miesiącach lub latach. Mogą to być między innymi:

- Dolegliwości w obrębie stawu skroniowo-żuchwowego
- Bóle głowy
- Napięcia w obrębie twarzoczaszki
- Zaburzenia słuchu lub równowagi
- Nawracające infekcje zatok i gardła
- Przewlekłe bóle szyi

- Trudności emocjonalne
- Objawy psychosomatyczne trudne do jednoznacznej diagnozy

W takich przypadkach terapia manualna, osteopatia lub fizjoterapia nie cofają operacji, ale mogą realnie poprawić jakość życia pacjenta. Działają przez przywracanie równowagi w napięciach mięśniowo-powięziowych, regulację czucia i poprawę funkcji.

Terapia u osób dorosłych po rozszczepie

U dorosłych pacjentów po rozszczepie, nawet jeśli zabieg miał miejsce wiele lat wcześniej, mogą występować konsekwencje kompensacji napięciowych w obrębie twarzoczaszki. Najczęściej obserwowane objawy to:

- Ograniczenia ruchomości lub bóle w obrębie stawu skroniowo-żuchwowego
- Przewlekłe napięcia karku i szyi
- Bóle głowy o niewyjaśnionym pochodzeniu
- Uczucie zablokowania lub asymetrii w pracy twarzy
- Trudności z koncentracją, snem i ogólnym poczuciem napięcia

Terapia manualna u dorosłych nie koncentruje się na leczeniu dawnej blizny, ale na poprawie funkcji całego systemu czaszkowo-szyjnego. Może obejmować pracę z napięciem mięśniowym, ruchem żuchwy, czuciem twarzy, a także regulację autonomicznego układu nerwowego.

Material opracował

mgr fizjoterapii Bartosz Razzouki-Korkis